

Άγνοια της φύσης λόγω της άγνοιας του εαυτού μας (Philippe Sherrard)

Categories : [ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ](#)

Date : 13 Αυγούστου, 2018

Είναι πανθομολογούμενο πλέον τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κόσμος μας διέρχεται μία κρίση τρομακτικῶν διαστάσεων. Συνήθως καλοῦμε τὴν ἐν λόγῳ **κρίση οίκολογική**, καὶ δίκαια, ἀφοῦ οἱ ἐπιπτώσεις της ἐκδηλώνονται κυρίως στὴν οἰκολογικὴ σφαίρα. Ἐδῶ τὸ μήνυμα εἴναι ἀπολύτως σαφές: **ὁ τρόπος ζωῆς μας σὲ ὅλες τὰς πτυχές του εἴναι ἀπὸ τὴν ἄποψη τόσο τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ὡσοῦ καὶ τοῦ περιβάλλοντος, αὐτοκαταστροφικός**, καὶ ἔτι δὲν τὸν μεταβάλουμε ριζικά, ἡ καταστροφὴ τοῦ πλανήτη εἴναι ἀναπόφευκτη. Χωρὶς τὴν μεταστροφὴν αὐτὴν ἡ περιπέτεια τοῦ πολιτισμοῦ θὰ φτάσει στὸ τέλος της, καὶ μάρτυρες τῆς ἐξέλιξης αὐτῆς θὰ γίνουν πολλοὶ ἀπὸ ὅσους ζοῦν σήμερα.

Δυστυχῶς δὲν δείχνουμε νὰ ἔχουμε ἀκόμη συνειδητοποιήσει πόσο ἐπιτακτικὴ εἴναι ἡ ἀνάγκη γιὰ μία τέτοια μεταστροφή, καὶ σὲ πεῖσμα ὅλων τῶν σημείων ἐξακολουθοῦμε νὰ βαδίζουμε ἀπερίσκεπτα στὸ μονοπάτι τῆς καταστροφῆς, πρόσωπα τυφλὰ σ' ἔναν ἐφιάλτη πού, σὰν σὲ ἀρχαία τραγωδία, ἐκτυλίσσεται πρὸς τὸ μοιραῖο τέλος. Σχεδιάζουμε νὰ ἐπεκτείνουμε τὴν στείρα καὶ ἀφύσικη αὐτοκρατορία μας, τὴν αὐτοκρατορία τῆς εἰδικῆς μεθοδολογίας, προχωρώντας ἀκόμη πιὸ βαθιὰ στὴν αὐτοματοποιημένη, ἡλεκτρονικὴ ἔρημο. Μηχανευόμαστε μεγαλύτερα καὶ καλύτερα τραπεζικὰ συστήματα, ἐπεμβαίνουμε στὶς φυσικὲς ἀναπαραγωγικὲς διαδικασίες τῶν φυτῶν, τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπινων ὄντων, ἐξαντλοῦμε τὴν γῆ καὶ τὰ γεννήματά της μὲ δραστικότατα χημικὰ καὶ μία πληθώρα δηλητήρια τὰ ὅποια μιὰ ὑγιὴς κοινωνία δὲν θὰ ἐπέτρεπε νὰ κυκλοφοροῦν ἔξω ἀπὸ ἐργαστήρια ὑψίστης ἀσφαλείας, ἀπογυμνώνουμε τὸν κόσμο ἀπὸ τὰ ἀπομεινάρια τῶν δασῶν του μὲ ταχύτητα ἀπίστευτη καὶ ἀκατανόητη καὶ συμπειφέρομαστε ἐν γένει μὲ τρόπο πού, ἀκόμη κι ἀν συνειδητὰ τὸν εἶχαμε προγραμματίσει, δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἐπισπεύσει περισσότερο τὸν ἀφανισμὸν τὸν δικό μας ἀλλὰ καὶ τὸν κόσμου ποὺ μᾶς περιβάλλει. Μοιάζουμε αἰχμαλωτισμένοι στὰ δόκανα μιᾶς τερατώδους συλλογικῆς ψύχωσης, σὰν νὰ ἔχει κυριεύει ὁ πολιτισμένος κόσμος ἀπὸ μιὰ ἀκατανίκητη ἐπιθυμία θανάτου.

Στὴν οἰκολογικὴ σφαίρα τὸ μήνυμα εἴναι, ὅπως προανέφερα, ξεκάθαρο, ὅσο κι ἀν ἐπιμένουμε νὰ τὸ ἀγνοοῦμε. Μολονότι, ὅμως, οἱ ἐπιπτώσεις τῆς κρίσης ποὺ ἀντιμετωπίζουμε σήμερα εἴναι περισσότερο αἰσθητὲς σὲ αὐτὴ τὴ σφαίρα, ἡ κρίση καθ' ἔαυτὴν δὲν εἴναι πρωτίστως οἰκολογική, δὲν ἀφορᾶ κατὰ πρῶτο λόγο τὸ περιβάλλον μας, ἀλλὰ τὸν τρόπο σκέψης μας. **Μεταχειριζόμαστε τὸν πλανήτη μας μὲ ἀπάνθρωπο, ἀρνησίθεο τρόπο, ἐπειδὴ ἡ ὀπτική μας εἴναι**

ἀπάνθρωπη καὶ ἀρνησίθεη. Βλέπουμε τὰ πράγματα ὑπὸ αὐτὸ τὸ πρίσμα ἐπειδὴ ἔτσι οὐσιαστικὰ βλέπουμε τὸν ἔαυτό μας.

Τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτο πράγμα ποὺ πρέπει νὰ ἀποσαφηνίσουμε πλήρως πρὶν ἀποφασίσουμε νὰ εἰσέλθουμε σὲ μιὰ διαδικασία ἀναζήτησης διεξόδου ἀπὸ τὴν κόλαση τῆς αὐτοεξόντωσης στὴν ὁποία καταδικάσαμε τὸν ἔαυτό μας. **Τὸ πῶς βλέπουμε τὸν κόσμο συναρτᾶται ἀπὸ τὸ πῶς βλέπουμε τὸν ἔαυτό μας.** Τὸ πρότυπό μας γιὰ τὸ σύμπαν - τὸ κοσμοείδωλο ἢ ἡ κοσμοεικόνα μας - βασίζεται στὸ πρότυπο, στὴν εἰκόνα ποὺ ἔχουμε γιὰ τὸν ἔαυτό μας. Ὄταν θεωροῦμε τὸν κόσμο, ἡ θεωρία μας δὲν εἶναι παρὰ ἀντανάκλαση τοῦ νοῦ μας, τῆς κατάστασης τῆς συνείδησής μας. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιο ἀντιλαμβανόμαστε ἔνα δέντρο, ἔνα βουνό, ἔνα πρόσωπο, ἔνα ζῷο ἢ ἔνα πουλί εἶναι ἀντανάκλαση τῆς ἰδέας μας γιὰ τὸ ποιοὶ νομίζουμε ὅτι εἴμαστε. Ὅτι βιώνουμε στὰ πράγματα αὐτὰ δὲν εἶναι τόσο ἡ πραγματικότητα ἢ ἡ φύση τῶν πραγμάτων αὐτῶν καθ' ἔαυτά, ὅσο ὅτι μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ βιώσουμε οἱ πινευματικές, ψυχολογικές καὶ φυσικές δυνατότητές μας. Ἡ ἱκανότητά μας νὰ ἀντιλαμβανόμαστε καὶ νὰ βιώνουμε διαμορφώνεται σύμφωνα μὲ τὸ πῶς ἔχουμε πλάσει τὴ δική μας εἰκόνα καὶ ὄμοιώση.

Τοῦτο σημαίνει ὅτι, **γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουμε ἀποτελεσματικὰ τὴν οἰκολογικὴ κρίση, ὁφείλουμε νὰ ἀλλάξουμε τὴν κοσμοεικόνα μας**, καὶ αὐτὸ σημαίνει μὲ τὴ σειρά του ὅτι ὁφείλουμε νὰ ἀλλάξουμε τὴν εἰκόνα γιὰ τὸν ἔαυτό μας. Ἐὰν δὲν ἀλλάξουμε τὰ κριτήρια μὲ τὰ ὅποια ἀξιολογοῦμε τόσο τὸν ἔαυτό μας ὅσο καὶ τὸ στοιχεῖο ποὺ συνιστᾶ τὴν ἀληθινὴ φύση τῆς ὕπαρξής μας, τότε ἀμετάβλητος θὰ παραμείνει καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιο ἀντιμετωπίζουμε τὸν κόσμο ποὺ μᾶς περιβάλλει. Καί, ἀν αὐτὸ δὲν συμβεῖ, τότε ἡ θεωρία καὶ ἡ πρακτικὴ τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ὅσο καλοπροαίρετες καὶ ἀναγκαῖες κι ἀν εἶναι, δὲν θὰ ἀγγίξουν τὴν καρδιὰ τοῦ προβλήματος. Στὴν καλύτερη περίπτωση θὰ συνιστοῦν προσπάθεια ἀντιμετώπισης ὅσων ἐν κατακλείδι εἶναι συμπτώματα, ὅχι αἰτίες.

Δὲν ἔχω τὴν παραμικρὴ πρόθεση νὰ ὑποβαθμίσω τέτοιες προσπάθειες, συχνὰ ἡρωικές, μοναχικὲς καὶ παράτολμες, παρὰ τὶς μεγάλες ἀντιξότητες. Ἐνας ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς πειρασμοὺς ποὺ ἐνσκήπτουν εἶναι ἡ σκέψη ὅτι τὸ πρόβλημα ἔχει τόσο μεγάλες διαστάσεις, ὥστε ὅτι κι ἀν πράξουμε σὲ ἀτομικὴ κλίμακα θὰ ἀποβεῖ πιθανῶς ἄκαρπο: πρέπει νὰ τὸ ἀφήνουμε στὶς ἀρχές, στὶς κυβερνήσεις, στοὺς εἰδικούς.

Ἡ στάση αὐτὴ εἶναι μοιραία. Άκομη καὶ μία ἀπλὴ χειρονομία, ὅσο παθητικὴ κι ἀν δείχνει, ἔχει ἀξία, ἐνῷ οἱ συνέπειές της μποροῦν νὰ εἶναι ἀνυπολόγιστες. Ἡ σκέψη, ἐὰν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχη πράξη, σύντομα γίνεται στείρα. Ὁμως καὶ ἡ πράξη ποὺ πηγάζει ἀπὸ σκέψη μὲ ἐσφαλμένη ἀφετηρία καθίσταται εὔκολα ἀναποτελεσματική, καθὼς περιορίζεται κυρίως στὰ συμπτώματα. Ἡ ρίζα τῶν αἰτίων βρίσκεται στὸν τρόπο σκέψης μας, καὶ γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγο ἡ κρίση μας

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

άφορά πρωτίστως τὴν εἰκόνα ποὺ ἔχουμε γιὰ τὸν ἔαυτό μας καὶ τὴν κοσμοθεωρία μας.

Ἐδῶ βρίσκεται ἡ καρδιὰ τοῦ προβλήματός μας. Ἡ βιομηχανικὴ καὶ τεχνολογικὴ κόλαση ποὺ χτίσαμε γύρω μας δὲν ἀνέκυψε τυχαῖα. Ἀντιθέτως, ἀποτελεῖ ἄμεση συνέπεια τοῦ γεγονότος ὅτι **ἐπιτρέψαμε σ' ἐμᾶς τοὺς ἴδιους νὰ μᾶς κυριαρχήσει ἐνα συγκεκριμένο πρότυπο σκέψης - τὸ ὅποιο ἐνσωματώνει μία καθορισμένη εἰκόνα τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου** - σὲ σημεῖο ὥστε νὰ διέπει οὐσιαστικὰ κάθε θεωρητικὴ στάση καὶ κάθε μας πράξη, δημόσια καὶ ἴδιωτική.

Πρόκειται γιὰ ἐνα πρότυπο σκέψης ποὺ μᾶς ἐμποδίζει νὰ δοῦμε τὸν ἔαυτό μας ὡς ὄντότητα ποὺ δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐνα δίποδο ζῶο, τὸ πεπρωμένο καὶ οἱ ἀνάγκες τοῦ ὅποίου ἐκπληρώνονται μὲ τὴν ἐπιδίωξη τοῦ κοινωνικοῦ, πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος. Γιὰ νὰ συμβαδίσουμε μὲ τὴν ἐν λόγῳ εἰκόνα τοῦ ἔαυτοῦ μας, ἐπινοήσαμε μία κοσμοθεωρία ποὺ ἐκλαμβάνει τὴ φύση ὡς ἀπρόσωπη ὑλικὴ βάση, ἄψυχη πηγὴ τροφῆς, πρώτων ὑλῶν, πλούτου, ἐνέργειας, γιὰ τὴν ὅποια θεωροῦμε ὅτι ἔχουμε τὸ ἀπόλυτο δικαίωμα νὰ τὴν ἐκμεταλλευόμαστε, νὰ πειραματιζόμαστε πάνω της, νὰ ἐπεμβαίνουμε στὴ μορφή της καί, γενικά, νὰ τὴν καταχρώμαστε μέσω ὁποιασδήποτε ἐπιστημονικῆς καὶ μηχανικῆς τεχνικῆς μποροῦμε νὰ ἐπινοήσουμε καὶ νὰ ἐφαρμόσουμε, προκειμένου νὰ ίκανοποιήσουμε καὶ νὰ ἐπεκτείνουμε τὸ ἀτομικὸ συμφέρον. Ἔχοντας γυμνώσει, στὴ σκέψη μας, τὸν ἔαυτό μας ἀπὸ τὴν Ἱερότητά του, πράξαμε τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὴ φύση: **τὴν ἀποκαθηλώσαμε ἀπὸ τὸ βασίλειο τοῦ Θείου καὶ θεωρήσαμε ὅτι εἴμαστε ἐπικυρίαρχοί της**, ὅτι ἡ φύση εἶναι ὑπηρέτης μας, ὅτι ὑπόκειται στὴ θέλησή μας. Ἐν συντομίᾳ, ὁδηγημένοι ἀπὸ αὐτὴ τὴν εἰκόνα ποὺ ἔχουμε γιὰ τὸν ἔαυτό μας καὶ αὐτὴ τὴν κοσμοθεωρία, καταφέραμε νὰ γίνουμε τὰ πιὸ ἐκφυλισμένα καὶ ἐκφυλιστικὰ πλάσματα στὴ γῆ.

Αὐτὴ ἡ εἰκόνα καὶ αὐτὴ ἡ κοσμοθεωρία πηγάζουν ἀπὸ μία ἀπώλεια μνήμης, ἀπὸ τὴ λήθη τοῦ ποιοί εἴμαστε, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν πτώση μας σὲ ἐνα ἐπίπεδο ἄγνοιας καὶ ἄνοιας ποὺ ἀπειλεῖ τὴν ἐπιβίωση τοῦ εἴδους μας. Μὲ βάση τὴν ἀναπόφευκτη λογικὴ ποὺ ἐνυπάρχει στὴν προέλευση αὐτή, εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ ἀκολουθοῦμε μία πορεία ποὺ κάθε βῆμα της μᾶς βυθίζει σὲ ἀκόμη μεγαλύτερη ἄγνοια τῆς φύσης μας καὶ ἐπομένως σὲ ἀκόμη μεγαλύτερη ἄγνοια ὁποιουδήποτε ἄλλου στοιχείου.

Όσο ἐμμένουμε στὴν πορεία αὐτή, εἴμαστε καταδικασμένοι νὰ προχωροῦμε τυφλὰ καὶ μὲ διαρκῶς ἐπιταχυνόμενο ρυθμὸ πρὸς τὴν πλήρη ἀπώλεια ταυτότητας, τὴν πλήρη ἀπώλεια ἐλέγχου καί, τελικά, στὴν **όλοκληρωτικὴ αὐτοκαταστροφή**. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ διακόψει αὐτὴ τὴν πορεία ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πλήρη ἀλλαγὴ κατεύθυνσης, τὴ ριζικὴ μεταβολὴ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὅποιο ἀντιμετωπίζουμε τόσο τὸν ἔαυτό μας ὅσο καὶ τὸν κόσμο ποὺ μᾶς περιβάλλει. Χωρὶς τὴ μεταστροφὴ αὐτὴ ἀπλῶς θὰ συνεχίσουμε νὰ τροφοδοτοῦμε τὴ δική μας νεκρικὴ πυρά.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

Είναι άραγε δυνατή αύτή ή άντιστροφή, ή ριζική άλλαγή; Πιστεύω ότι τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ἐμποδίσει νὰ τὴν πραγματοποιήσουμε ἐκτὸς ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἴδιους. Κανεὶς δὲν ἰπορεῖ νὰ μᾶς ἐμποδίσει νὰ ἀλλάξουμε τὴν εἰκόνα τοῦ ἐαυτοῦ μας, καὶ συνάμα τὴν κοσμοθεωρία μας, ἐκτὸς ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἴδιους.

Τὸ ζήτημα – τὸ μόνο πραγματικὸ ζήτημα – εἶναι ποιά εἰκόνα τοῦ ἐαυτοῦ μας καὶ ποιά κοσμοθεωρία θὰ ἀντικαταστήσει τὰ χρεοκοπημένα στερεότυπα, τὰ ἄψυχα πλάσματα τῆς φαντασίας ποὺ μᾶς ἔχουν αἰχμαλωτίσει.

(Άπόσπασμα ἀπὸ τὸ εἰσαγωγικὸ κεφάλαιο τοῦ βιβλίου «Θάνατος καὶ Ανάσταση τῆς Ἱερῆς κοσμολογίας», ἐκδ. Ἐν Πλῷ, μετάφραση Παναγιώτης Σουλτάνης)

(Άναδημοσιευμένο καὶ στὸ ἀφιέρωμα «Τὸ φυσικὸ περιβάλλον ὡς κτίση», τχ 297 (Νοέμβριος 2017) τῆς Πειραιϊκῆς Ἔκκλησίας)

(Πηγὴ ψηφιακοῦ κειμένου: [Αντίφωνο](#))